

ONVERZETTELIJK

MARISOL, 27 JAAR IN DE ARUBAANSE POLITIEK

KEES BEEKMANS

9

OTMARS INBOEDEL

Afgezet als minister 5

In 2015 werd het CAft in het leven geroepen, het College Aruba financieel toezicht, een Nederlands-Arubaans instituut, dat er onder meer op toe moest zien dat het land op tijd een deugdelijke begroting inleverde en zich daar ook aan hield. Ieder jaar opnieuw drong het CAft bij de regering aan, met steeds meer klem, op de noodzaak van bezuinigingen, wilde het financieel niet in 'zwaar weer' terechtkomen en toekomstige generaties met een torenhoge schuldenlast opzadelen. In 2020, toen Marisol als minister aantrad, bedroeg die schuldenlast bijna vijf miljard, zo'n 130 procent van het bruto binnenlands product (in de eurolanden mag de schuld niet meer dan 60 procent van het bbp bedragen), wat betekende dat van iedere florin die bij de regering binnenkwam, bijna twintig cent naar het betalen van rente ging – van rente, niet naar de aflossing van schulden. Volgens voorzitter van het CAft Raymond Gradus ging er onder andere te veel geld naar het ambtelijk apparaat op Aruba, 'dat moet echt *lean and mean* worden', zo zei hij tijdens een lezing in het Hilton.

In het eerste kabinet Wever-Croes, dat in 2017 aantrad, hadden alle ministers opdracht gekregen te bezuinigen, een boodschap die Marisol ook kreeg toen ze in 2020 de portefeuille van

Otmar Oduber overnam, en dus dacht ze: 'Oké, dan begin ik op mijn eigen bureau' – ongeveer dezelfde gedachte die haar er in 2010 toe had bewogen vóór de versoberingswet te stemmen, tegen de zin van de MEP in, 'laten we bij onszelf beginnen'.

'Dus ik ging checken,' zegt Marisol daar nu over, 'samen met een adviseur op dat gebied, wat voor contracten er allemaal waren, wat die eigenlijk inhielden, of ze nuttig en nodig waren, et cetera. Dat was het moment dat ik spookambtenaren aantrof. Ik had al het personeel van Otmar overgenomen, zijn hele staf, ik had zelf geen nieuwe mensen aangenomen. Er waren veel mensen die ik niet kende, misschien kende ik er een of twee. Ik begon contracten op te zeggen waarvan ik zag dat ze geen nut hadden, die niks opbrachten. Onmiddellijk werd ik gebeld door Otmar. "Waarom heb je dat en dat contract opgezegd? Je moet het weer aangaan. Als je het niet doet, krijg je een rechtszaak."'

Dat ze 'spoken' aantrof, schokte haar. Marisol: 'Het verschijnsel van lanterfanteren, niksdoen op de werkplek, lui zijn, een baantje hebben gekregen omdat je geholpen hebt bij de campagne, dat is bekend. Dat zijn mensen die ergens op een departement zitten, of daar wat rondhangen, en al doen ze niet veel, ze zijn er, ze zijn aanwezig. Er zijn ook mensen die op afstand werken, van wie je weet dat er een product komt. Maar dit waren mensen die ik niet kende, die ik nooit op de werkvloer zag, die niks produceerden maar die wel op de *payroll* stonden, om de een of andere reden. Dat vond ik choquerend.'

Een zo'n 'spookambtenaar' was Laurence Phillips, een uit San Nicolas afkomstige vijftiger, op wie – of liever: op wiens afwezigheid – Marisol attent werd gemaakt door een deurwaarder die op zoek was naar Phillips en zich daarom op het Bestuurskantoor meldde. Een ander adres had men niet van Phillips, en die werkte hier toch? Maar niemand had Phillips

ooit een dag op Cocolishi zien werken, of alleen al gezien. Hij bleek door Marisols voorganger – Otmar Oduber – per 1 april 2018 aangenomen als '*liaison* bij het Bureau MinROIM', het bureau van de minister van Ruimtelijke Ordening, Infrastructuur en Milieu. Zijn contract was voor de duur van de regeerperiode van het eerste kabinet Wever-Croes, en zou van rechtswege eindigen op 1 november 2021.

Phillips zou als 'liaison' in San Nicolas huizen gaan registreren die leeg stonden en/of in deplorabele staat verkeerden (*registramente di lotnan bashi y casnan bashi y deplorabel*). Daartegenover stond maandelijks een brutosalaris van 4.050 florin (schaal 6, dienstjaar 13), 'vermeerderd met een toelage van 25 procent naar analogie van de Landsverordening ambtenarenrecht', plus maandelijks een autotoelage van 250 florin en een telefoontoelage van 250 florin. Van Phillips had in het voorjaar van 2020, ruim anderhalf jaar na ingang van diens contract, niemand echter ooit enige registratie van al dan niet leegstaande of zich in deplorabele staat bevindende huizen ontvangen. De man bleek inmiddels in Colombia te wonen – vandaar dat de deurwaarder geen adres van hem had. Marisol beëindigde de arbeidsovereenkomst met ingang van 20 juni 2020. Inmiddels was door het Land Aruba bijna honderdduizend florin aan salaris aan Phillips uitbetaald.

Een ander 'groot spook', zoals Marisol het uitdrukt, was Gilberto Thiel. Die werd ongeveer een half jaar na Laurence Phillips door minister Oduber aangenomen, in november 2018. Ook zijn contract werd per 20 juni 2020 door Marisol beëindigd. Laurence Phillips had daar geen bezwaar tegen gemaakt, *you win some, you lose some,* heeft hij misschien gedacht, maar Gilberto Thiel liet het er niet bij zitten en spande een proces aan tegen het Land.

Thiel, geboren in 1981 in de Dominicaanse Republiek, was

voor veertig uur per week aangenomen niet als eenvoudige 'liaison' als Phillips. maar als *liaison officer*. Zijn contract was eveneens voor de duur van het eerste kabinet Wever-Croes, het zou vanzelf weer aflopen op 31 oktober 2021. De liaison officer verdiende net als Phillips 4.050 florin bruto per maand, en had ook recht op een telefoon- en autotoelage van 500 florin per maand. Thiel had verder recht op 22 vakantiedagen, en kon gebruik maken van 'de geldende regelingen voor ambtenaren inzake vakantie-uitkering'. Het contract was door beide partijen ondertekend op 6 november 2018: door Gilberto Leonardo Thiel, en door de toenmalige minister van Ruimtelijke Ontwikkeling, Infrastructuur en Milieu, Otmar Oduber.

Volgens het contract mocht Thiel 'geen giften van derden aannemen', tenminste, als zo'n gift bedoeld was hem ertoe te bewegen iets te doen wat hij niet zou moeten doen of na te laten wat hij wel zou moeten doen – en je kunt je afvragen of dit hele contract niet op zichzelf een gift was, van de minister aan de werknemer. Wat Thiel daartegenover stelde, of had gesteld, is een vraag die alleen de minister die het contract destijds ondertekende kan beantwoorden. Marisol: 'Hij scheen met de zoon van Otmar te werken, voor een bedrijf dat alcohol distribueerde. Of dat bedrijf hem ook betaalde, weet ik niet. Feit is dat hij nooit op het Bestuurskantoor is verschenen, terwijl hij wel door ons werd betaald.'

Dus zegde Marisol ook zijn contract op. Dat beviel het 'grote spook' echter maar matig. Half september ontving Marisol een brief van advocaat Desiree Croes, in een vorig leven Statenlid voor de AVP, die het Land Aruba 'sommeerde' het loon van 'cliënt' door te blijven betalen, en verder nog meldde dat cliënt bovendien aanspraak maakte op 'vertragingsrente' over de maanden die hij níet uitbetaald had gekregen. Het was volgens Croes 'niet waar' dat cliënt niet had gewerkt. Marisols voorgan-

ger, minister Oduber, zo meldde Croes, was 'juist zeer tevreden met het werk en de werkhouding van cliënt'. Cliënt was het grootste gedeelte van de tijd buiten kantoor 'bezig met het uitvoeren van controlewerkzaamheden'. Maar sinds de uitbraak van de epidemie – daar was het argument weer – werkten veel ambtenaren thuis 'om massabesmettingen tegen te gaan', en dit was volgens Croes ook het geval geweest bij Thiel. Volgens Croes was er dan ook 'geen geldige reden' voor ontslag.

Deze brief op poten van een advocaat joeg Marisol geen schrik aan; ze bleef erbij dat Thiel een spook was, en dus kwam de zaak voor de rechter. Daar zei Thiel dat hij er van zijn kant alles aan had gedaan om aan de slag te blijven sinds het vertrek van Oduber. Het was niet zijn schuld dat minister Tromp nooit contact met hem had opgenomen, terwijl Otmar hem had gezegd dat zij dat zou doen. Thiel had zelfs, zo zei hij, 'diverse keren' contact met het bureau van de minister opgenomen, en telkens te horen gekregen dat hij 'op korte termijn omtrent zijn werkzaamheden zou worden geïnstrueerd'. Nogmaals, dat dat niet was gebeurd, was niet zíjn schuld. Hij had dus recht op zijn salaris, plus, uiteraard, de vertragingsrente.

Daar bleek de rechter het niet helemaal mee eens. Die oordeelde uiteindelijk dat de arbeidsovereenkomst tussen het Land en Thiel als 'nietig' moest worden beschouwd, om de eenvoudige redenen dat er a. nooit een vacature was geweest voor de baan van 'liaison officer', en b. nooit van Thiel was verlangd daadwerkelijk werkzaamheden te verrichten. Het was de rechter namelijk opgevallen dat in de arbeidsovereenkomst nergens duidelijk werd gemaakt om wat voor werkzaamheden het eigenlijk ging.

Ter zitting gaf Thiel toe dat er inderdaad geen vacature was geweest. Maar hij was – zo zei hij – 'acht jaar lang actief geweest in de politiek', lees: hij had allerlei hand- en spandiensten ver-

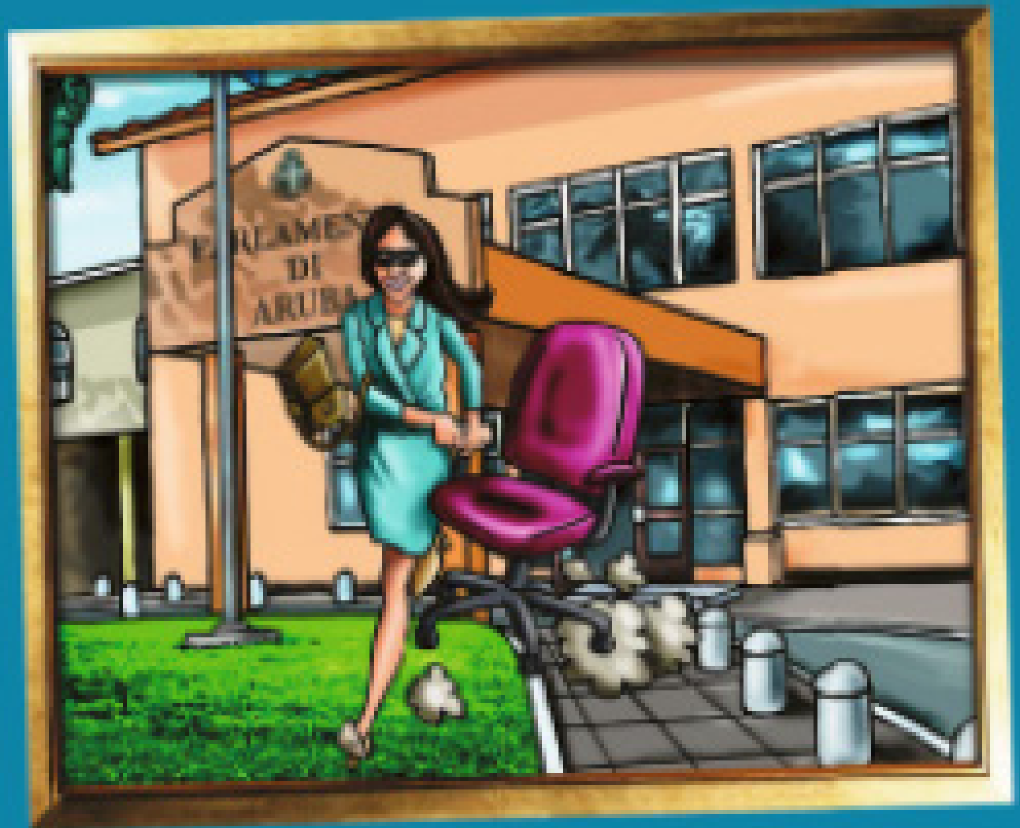
richt voor Otmar Oduber. Dus had Thiel na het aantreden van Oduber als minister, hem gevraagd of er niet nog een baantje voor hem was binnen het landsbestuur – voor wat hoort wat, zo werkt het in de wereld. En inderdaad bood de minister hem een maand later de functie van 'liaison officer' aan. Wat die functie inhield? Volgens eigen zeggen moest Thiel allerlei zaken in de gaten houden, zoals 'de toestand van de wegen', 'de overlast van bomen op de openbare wegen' en 'de bebouwing op uitgegeven erfpachtterreinen'. Dit schuurt enigszins met de opmerking van advocaat Croes dat Thiel zijn werk tijdens de pandemie 'vanuit huis' had gedaan – want hoe controleer je vanuit huis of wegen vrij zijn van overhangende takken? Hoe dan ook, over wat hem te doen stond zou Thiel tweewekelijks 'instructies' van de minister zelf hebben ontvangen, 'in een gesloten envelop'. Uit het vonnis: 'In die instructies stond vermeld waar hij moest gaan kijken, waarna hij zijn waarnemingen op het formulier met instructies vermeldde en teruggaf aan de minister.'

De tegenpartij – het Land – bracht daarop naar voren dat de door Thiel beschreven taken behoorden tot het pakket van de Dienst Openbare Werken; en dat deze dienst niet bekend was met de werkzaamheden van Thiel. Er waren door Thiel tot op heden ook geen rapporten of onderzoeksresultaten overlegd.

De rechter merkte nog op dat de naam 'liaison officer' deed vermoeden dat Thiels functie meer op het vlak van coördinatie en communicatie zou liggen, tussen verschillende overheidsdiensten bijvoorbeeld, iets in die hoek; dat je bij een 'liaison officer' niet onmiddellijk aan overhangende takken dacht. Naar hun aard behoorden díe werkzaamheden, aldus de rechter, dan weer niet tot het bureau van de minister, 'die zich immers noch persoonlijk noch via zijn bureau bezighoudt met de toestand van de openbare wegen'. Hoe de rapportages van Thiel, gesteld

dat hij inderdaad iets gerapporteerd had, konden 'bijdragen aan de verbetering van wegen en handhaving van de bouw op erfpachtterreinen' bleef het gerecht dan ook onduidelijk. Al met al achtte de rechter het 'onwaarschijnlijk' dat minister Oduber en Thiel inderdaad invulling hadden gegeven aan Thiels functie op de manier zoals Thiel die had geschetst.

De rechter achtte het eerder 'aannemelijk' dat in het geval van Thiel sprake was van 'politieke patronage', op grond van het feit dat a. Thiel in het verleden 'politieke werkzaamheden' voor Oduber had verricht; b. dat er geen vacature was geweest voor de functie van Thiel; c. dat het hier om een speciaal gecreëerde functie ging zonder duidelijk beschreven functie-inhoud; en d. dat Thiel geen werkzaamheden hoefde te verrichten, maar wel betaald had gekregen. Minister Tromp, vond het gerecht, had de dienstovereenkomst terecht beëindigd. De vordering van Thiel, dat zijn loon werd doorbetaald, aangevuld met de door advocaat Croes verlangde vertragingsrente, werd door de rechter afgewezen.

In 1997, meer dan een kwart eeuw geleden, deed de toen 28-jarige Marisol haar intrede in de Arubaanse politiek. Ze werd Statenlid, maakte twee termijnen vol als minister en vicepremier, en gold binnen de MEP als een van de grootste stemmentrekkers.

Maar toen er in 2010 over de 'versoberingswet' moest worden gestemd (een wet die de riante pensioenen van politici ging verlagen) kwam ze in conflict met haar eigen partij: de MEP was tegen die wet. Marisol volgde haar geweten, stemde vóór ('Als je de bevolking vraagt om te bezuinigen, moet je dat als politicus zelf ook doen') en werd rücksichtslos de partij uit gezet. Het zou een patroon worden: ook bij de AVP en later de POR kwam ze in conflict omdat ze onverzettelijk vasthield aan haar integriteit – in de Arubaanse politiek geen vanzelfsprekendheid. In 2020 werd ze er zelfs om afgezet.

Onverzettelijk vertelt het ongecensureerde verhaal van de politica Marisol, 'precies zoals ik het allemaal heb meegemaakt'. Het biedt een fascinerend inkijkje in de Arubaanse politiek.

